

p214/68

DEMOKRAT

Glas demokrata sjeverne Dalmacije.

God. 3.

Šibenik, 5 januara 1923.

Br. 1.

Skupština stranke u Zagrebu.

Demokratska je stranka otvorila izbornu borbu veličanstvenom skupštinom u Zagrebu dne 30 pr. m. koja je ne samo bila brojno posječena, nego je i po prisutnosti najistaknutijih njezinih političara i po njihovim izjavama od najveće važnosti. Tri srbijanska političara Marinković, Timotijević, Kumandri bili su tu uz prečane Pribičevića i Lukinića. Tri bivša ministra unutarnjih djela, koji su bili na čelu političke uprave progovorili su otvoreno svijesni, da su i u svojem teškom položaju radili u duhu ustava, vjerni državnom i narodnom jedinstvu. Svi su više ili manje oštro otvorili baterije protiv radikalnoj stranci, poznajući dobro svog protivnika, komu obrana nije tako laka, kada se iznašaju dokumenti historičke naravi. Zbor je održan u Zagrebu, gdje je još uvijek jaka radićevština, kao što je jednom bila magjaronština i khuenština i frankovluk, ali gdje je od ilirskih vremena do današnjih jugoslovenskih najbolji i najkulturniji dio inteligencije prigrljivao narodnu ideju. I tako je uvijek ta zdrava i svijesna inteligencija spasavala masu od političkog tudjeg jarma kao što od svakojakog lutanja. I danas, ta inteligencija vrši jednu veliku ulogu suprostavljajući se svakakovim nenarodnim, demagoškim i nazoibilnim strujama. I mi s ponosom možemo kazati najbolji, najozbiljniji dio Zagreba pripada demokratskoj stranci. Tom Zagrebu su progovorili najistaknutiji vodje naše stranke, a nadamo se da će njihove riječi odjeknuti i u sreima mnogih, koji su dosada vrludali, a i u ovom času podavaju se taštima nadama vjerujući, da će tobožnji spas doći odonud. gdje je uvijek gotova prevara. Od raznih govora izrečenih na tom zboru bez sumnje najvažniji je govor Svetozara Pribičevića. On nam je dao bistru sliku situacije stvorenu samoradikalskom vladom. Nazvao je to krupnom, ako ne fatalnom pogreškom, jer se je razbio front, koji je donio ustav i koji ga jo morao bra-

niti. Vladu je preuzela stranka, koja nije imala većinu i koja ju kod izbora neće dobiti, a koja ima sada kao ministre, tobože prestavnike Hrvata i Slovenaca, dva čovjeka Supila i Zupanića koji su u našem javnom životu političke ništice, jer nemaju za sobom nikoga. G. Pribičević je dokazao kako Pašić nije imao nikakvog opravdanog razloga da raspusti skupštinu prije nego li se riješe najvažniji zakoni, činovnički. invalidski i agrarni. Demokrati su davali garancije pred samom krunom i pred presjednikom vlade i parlamenta, da će oni kompaktno isglazati te zakone, ali radikali baš nijesu to htjeli, jer je njima bilo do toga, da sa činovništvom barataju kako ih volja. To dokazuje i razmjешtanje činovnika osobito političkih, koje je sada u punom jeku. Dalje je g. Pribičević lijepo osvijetlio dvoiličnost radikala te igru Pašić-Protić. Neveo je slučaj kako su radikali kod prošlih izbora agitirali kod srpskog dijela naroda za Veliku Srbiju, a u parlamentu glasovali proti. U pogledu buduće parlamentarne situacije za slučaj, da radikali budu tražiti opet saradnju demokrata, rekao je slijedeće: „Radikalna stranka će se valjda obratiti na dem. stranku, ali će naići na vrlo neogodnu situaciju iz razloga, što demokratska stranka nemože biti dobra samo zato, da četiri godine izvlači državna kola na svojim plećima i da nosi odium za vođenje državnih poslova, da se bori sa neprijateljima države, a kad treba voditi izbore, zato su dobri samo radikali.“ Lijepo se je govornik dotaknuo prošlih borba, kada su se vodile zajedničke borbe Srba i Hrvata proti austro-magjarskim režimom, i kada su u toj borbi dolazili Srbi na optuženičku klupu ne jer su Srbi protiv Hrvata nego za Hrvate. Od jednog eventualnog saveza radikala i blokaša on se ne boji, jer bi „u ovakom aranžmanu radikalna stranka našla svoj politički grob“. Demokrati su nacionalistička stranku par excellence, koja ne trpi ni defe-

tizma ni separatizma. Zato smo mi pripravnici bilo na vladi bilo u opoziciji dati državi, sve što država treba za svoj razvitak. Mi nismo stranka, koja smo samo za državu onda, kada smo na vlasti, a protiv, kada smo u opoziciji!

Gg. Pribičević našao je takodjer zgodnih izraza da ožigoše vođenje naše spolnje politike, koje je dovelo do onih pogrešaka, radi kojih silno trpi naš narod u okupiranoj zoni, a takodjer time i cijela gornja Dalmacija. On je požalio, da se nije sa strane vlade odbila ona Mussolinijeva insinucija kojom nas je dijelio Srbe od Hrvata i Slovenaca. „Ali na adresu g. Mussolina možemo sabrati u Zagrebu da kažemo, da se on jako vara, ako u pitanju naše državne fronte prema Italiji nas dijeli na Srbe, Hrvate i Slovence. Mussolini treba da zna, da će taj put front lički Srbin ili Srbin Šumadinac jednako braniti.“

On je zaključio govor: Hoćemo jednu veliku narodnu drža-

vu i veliki naš jugoslavenski narod Srba, Hrvata i Slovenaca. A radikalima bloku poručio je: „do vidova kod izbora“!

Jer demokrate se ne boje izborne borbe usprkos svih gnjusnih srestava, kojima se služe radikali na vlasti, čak i onog, što ga je g. Pribičević energično ošigosa u ovom svom govoru, da oni agitiraju kod neukog naroda govoreći, da je i kralj radikal.

Mi smo prenijeli glavne misli, ali preporučamo naših sumišljenicima, da nastoje ovaj sjajni državnički govor u cjelini pročitati. Najljepše je karakterisao buduću borbu na skupštini g. Voja Marinković kada je kazao: Dajte nam ravnopravnost, pa smo za jedinstvo. Ja mislim, da ako bi za nesreću iz drugih razloga radikali uspjeli poslije 18. Marta ostati na upravi države, brzo bi nas oni uvjerali, da smo samo pravni i da u ovoj zemlji nema ni Srba ni Hrvata ni Slovenaca, nego samo radikala i ne radikala!

Pismo iz Beograda.

1. I. 1923.

Vaša će publiku interesirati što se ovdje govori u pogledu budućih izbora u Dalmaciji u vodećim radikalnim krugovima. Koliko sam se mogao njeriti radikali polažu velike nade u Dalmaciju, zašto nijesam baš mogao razumjeti. Ali imama utisak da je nekim ljudima ovdje do toga, da prikažu svoj tobožnji veliki upliv kojima zaista nerazpolažu e da izbiju od toga samo lične koristi u ovim mutnim momentima. Ali to nije ništa nova kod nekih reprezentanta naše „dalmatinske kolonije“ u Beogradu. Najprije oni tvrde, da demokrati neće dobiti nijedan mandat. Došim radikalnoj stranci predviđaju nečekivanih uspjeha.

Za sjevernu, se nadaju dobiti tri, dapače veliki optimisti tvrde — pozivajući se na količnik po novom izbornom zakonu — da nije isključeno, da svi mandati u sjevernoj Dalmaciji pripanu radikalima. (Bum! op. ur.) No to je brojno fantaziranje. U južnoj Dalmaciji očekuju pomoć na otocima da bi dobili i drugog poslanika. Tamo ovih dana putuje polukatolički pop Anić, da agituje za radikale. Njegova je volja čak da bude kandidovan i a njihovoj listi, no o tome u njihovom glavnom odboru još nije pala odluka. U sjevernoj i ju-

žn j Dalmaciji nosilac liste biće Lj. Jovanović. U sjevernoj samo zato, da se osjigura mandat nekim istaknutijim ali nepopularnim ljudima, a ujedno da se onemogući druge neželjene, koji se nameću sami.

Izborna kampanja izgleda da je počela velikim demokratskim zborom u Zagrebu. Ovdje je za ovaj prvi zbor vladao dosta veliki interes, jer se od istoga očekivalo, kakav će stav zauzeti demokratska partija prema današnjem režimu i kojom će parolom ići u izbore. Danas se u svim krugovima govori samo o ovome i komentariše prema raznim pogledima u političku situaciju. Sam ovaj zbor, pak onda pobjeda demokratske liste na izborima universitetske omladine u Beogradu za časništvo u „Pobratimstvu“, djelovalo je povoljno na demokratsko građanstvo i dalo je neki novi polet i svježine partijskom drzanju. Demokratska omladinska lista (potpomognuta od narodnih socijalista) odnela je pobjedu nad listama radikala i komunisti i drugih partija. U nedjelju kasno u noć, kad se doznalo za ovaj rezultat, omladina i građanstvo priredilo manifestacije po gradu noseći veliku državnu zastavu na čelo povorke i svrsilo pred stanom Lj. Davidovića, gdje su se za dugo orli poklici demokratskoj stanci i

njezinom šefu. Ta spčitana manifestacija djaka i građanstva Davidovića i drugim prvacima stranke kao i okolnost da je g. Davidović na sjednici poslaničkog kluba ponovno primio se šefstva stranke najbolji je odgovor onima, koji su htjeli, da u ovoj stranci gledaju razmirice i da se naslađuju razdoru i čak rascjepu.

Radikali, ma da u javnom istupu pokazuju silno oduševljenje i veliko samopouzdanje, između četiri zida i u četiri oka rađe su zabrinuti radi donošaja i ishoda do kojega može da dovede njihova politika. U tom taboru ne izgleda nipošto onako ružičasto kako se njihova štampa trudi da prikaže. Pokazalo se, da je jaz koji dijeli Pašića i Protića nepremostiv. To ne krije ni „Samouprava“ ni „Radikal“, a prvi plod toga jest isključenje iz stranke viđenih Protićevih pristasa u Vojvodini i cijepanje lista, čime se već stalno računa. Izborna politika radikalne stranke, osim postavljenog cilja da uništi demokratsku partiju, ide za tim, da cepanjem sviju drugih grupa izvuce za sebe što veći broj mandata kako bi sebi osigurala vlast za budućnost. U Vojvodini je već sklopila izborni sporazum sa bunjevačko-sokačkom strankom. Jedan dio Muslimana bosanskih uvlači u vladu, da se tako onemoguću sporazum među njihovim dvjema grupama i da tako, razbivši ovaj eventualno najjači front u Bosni, dođe lako do pobjede i nad drugim strankama u toj pokrajini. Da naškodi Korošćevoj stranci u Sloveniji, radikali uzeše pod svoje okrilje dojučerašnjeg prognanika iz naše države dra. Suštersića. On već nekoliko dana boravi u prestonici, konferišući neprestano sa gosp. Pašićem, čak i onda kad je ovaj bolestan da pride kraju pregovore sa Muslimanima. Suštersić daje na sve strane izjave u kojima se rastapa od milja za današnje državnike i razvija program buduće svoje djelatnosti do izbora u najvećoj harmoniji sa g. Pašićem a uperenoj protiv g. Korošća. Da bi popravili svoj raniji neuspjeh pri izborima za Ustavotvornu Skupštinu u južnim krajevima Srbije, radikali su se pobrinuli još onoga dana kad su uzeli u svoje ruke ministarstvo agr. reforme. Tamo misle da su svojom agrarnom politikom i postavljanjem svojih pouzdanika činovnika stekli pogodan teren za svoje stranačke liste. Sada se još lome oko imenovanja preostalih velikih župana. Dok je prva lista, nespornih, prošla bez potresa a u javnosti se samo konstatovalo, da mnogi od njih nisu dorasli visokom položaju nego su samo partijski ekspozenti i nadarenci, s drugom listom ide mogo teže, jer se mnogi njihovi trezveniji ljudi odriču da prime taj položaj u današnjim prilikama. Za grad Beograd, koji bira dva poslanika nijedna partija još nije istakla nikakove kandidate. Radikalna partija htjela bi ovdje

da kandiduje sadašnjeg ministra finansija dra. Stojadinovića, ali za sada njihovi birači se tome protive, jer neće da im bude nametnut poslanik koji narodu nije do danas bio poznat, izjavljujući da njima ne treba „ukaznih poslanika“.

Srbija i radikalna samovlada.

Prenašamo iz zagrebačke „Riječi“ :

U Beogradu, 30. prosinca.

Vaš je dopisnik imao danas prilike, da govori s bivšim narodnim poslanikom i urednikom „Pravde“, g. Manojlom Sokićem, koji mu je dao ova interesantna saopćenja o općem položaju radikalne samovlade:

U predratnoj Srbiji dolazak radikala na vlast je odjeknuo najteže i ni u jednoj se pokrajini ne može ta težina političke situacije tako osjetiti kao u pretkumanovskoj Srbiji. Prije rata je uvijek jedna homogena radikalna vlada, a naročito kada je izborna, izazvala velike potrese. U današnjoj državi potres je mnogo ozbiljniji, jer on ne ljulja samo partijske osjećaje, već dovodi Šumadince do mračnih perspektiva zbog toga što je radikalna stranka po svojem prostranstvu isključivo stranka srpskog dijela našega naroda. U Srbiji je bilo vrlo nepoprečno, da ona sama dodje na vlast. Za rad takove vlade Srbi ne će da prime odgovornost. Taj potres, koji vam napomenuh, je naročito težak i u pretkumanovskoj Srbiji se sasvim ozbiljno shvaća ta situacija. Ona se ne zanosi momentanim zagolicavanjem, koje radikali sprovode i suviše partikularistički. Svijest o jedinstvu ili ravnopravnosti u istinu je toliko snažna u našim krajevima, da ona ne dopušta ni u kojem slučaju g. Pašićevo eksperimentisanje. Po mom mišljenju, Pašić ili suviše usko gleda na stvari ili odveć precjenjuje samoga sebe, kada je imao hrabrost primiti ovakovu soluciju i zavesti cijelom zemljom najopasniju političku drhtavicu Valja voditi računa i o sentimentalnom elementu Šumadinaca, koji se u ovakvoj situaciji nesumnjivo javlja. Šumadinci su dali jedan i pol milijuna žrtava za današnju državu, prešli preko Golgothe, pa se osjećaju sada teško poraženi, kada im se hoće da nametne odgovornost i za djela, koja njihovom nacionalnom i političkom mentalitetu nikada nijesu odgovarala. U našim krajevima izborna borba ima samo jedan izborni fronta pre-

ma radikalima. Ona je znatno različita od fronta u Hrvatskoj i Slovenačkoj, jer tamo radikala nema, ali ja mislim, da je u krajnjim linijama front demokrata u cijeloj zemlji jedinstven, pa ma se pred njima nalaze šumadinski ili prečanski radikali, hrvatski blok ili klerikalci — u krajnjoj točki oni su istovjetni protivnici, jer slamanja koja se sada izvode idu samo njima u korist. Kakav će izborni rezultat biti, prognozu ne mogu davati, pošto treba prvo sačekati kandidaciju. Nesumnjivo je, da ova vlada u novoj skupštini ne može imati većinu i zato joj ja u mojem listu „Pravdi“ nisam ni brojio dane vladavine, kao što sam to činio prošle godine sa g. Protićevim kabinnetom. Njeni su dani nabrojani u ukazu o izborima i sazivu novog parlamenta i ona preko tih rokova ni u kojem slučaju na upravi zemlje ne može ostati. Pri prognozama mnogo se računa o dejstvu vlasti i činovnika, koje radikali vrlo revnosno razmještaju. Utjecaj toga u pretkumanovskoj Srbiji je tako presudan, a čujem da i u vašim krajevima nije drukčije. Izgleda mi, da za radikale ovo može biti efikasno — djelomično — samo u Južnoj Srbiji, gdje već vrše razna politička nasilja. Toj opasnoj akciji i ovakvom sputavanju biračke svijesti mi demokrate se najenergичnije suprotstavljamo. Riješeni smo u novom parlamentu optužiti svakog državnog organa od najnižega do najvišega za svako nezakonito vrijeđanje lične slobode ili gaženje građanskih prava.

Pašić i Turci.

Pod tim naslovom donosi „Beogradski Dnevnik“ ovaj članak:

Da bi proširio svoju vladu, da bi joj dao karakter jedne koalicije, g. Pašić je apelovao na Turke; ovi su se najzad odazvali. To je žalosno da je g. Pašić samo u Turcima našao pomagače za izvođenje državne politike i to je žalosno da samo Turci treba da služe u vladi kao garantija da ćemo imati slobodne izbore; ali g. Pašić više voli Turke nego Srbe!

Ali, na njegovu nesreću, njegova je stranka srpska, ona je čisto plemenska, — i u njezinim redovima je nastupila pobuna protiv zajednice s Turcima. Ako bi g. Pašić ostao s Turcima, on bi izgubio Srbe u Bosni, koji nikako ne mogu da razumeju

da su Turci privilegisani i u srpskoj državi.

Pašić se sada nalazi u jednoj situaciji da može uzvinknuti: Teško s Turcima, teško bez Turaka!

Eto, u kakvu je dilemu doveo sebe taj državnik za koga se misli da je vrlo promućuran, da je „najveći državnik na Balkanu“!

Iz ludoga grada.

2 siječnja.

Stara je godina završena u ludome Zadru svakojako. Mussolinijev režim pokolebao je duhove, a D'Annunzio se opet javlja. Njegovi idolopoklonci počese izdavanjem lista; „L'aquila del Dinara“. Na pročelju, list donosi autograf riječkog komedijanta, koji glasi:

Poruka Komandanta D'Annunzia političkom odboru Legije „Francesco Rismondo“.

„Na Dinari, u krugu pustošnih hridina, jednog dana — kad je već moju mladost mučila neka tajna težnja heroičkom životu, — jednog dana naduh orlovo pero; — ja ga digoh i položih u grudi.“

I ne znam zašto — obuze me pred neznanim orlom, nadčovječje čuvstvo.

Nešto s onog mjesta — nešto od onog čuvstva, nešto od onog neviđenog orla, uvijek je duboko u mojim grudima, kad pomislim na moj Zadar, kad pomislim na moju Dalmaciju; kad za cjelokupnom mojom Dalmacijom venem i čeznem i uhvam.

Neka orao sa Dinare svakom od vas vjernom, danas dobaci drugo pero sa svojih fatalnih grudi —; te neka tanano pero za svakog od vas postane acalnim nesalomljivim perom: Fatis scribenda secundis: koje će jednom popisati (bolju sreću) sretniji

Gabriele D'Annunzio.“

Tako D'Annunzio, a njegovi gavjernici slijede, pa je uoči Silvestrova bio grad ognja i mača. Republikanci prirediše zabavu, a sred zabave provale fašiste u dvoranu, te se zabava nije mogla dokončati svojim republikanskim programom. Bilo je svega pomalo. Uslijed tučnjave i pucnjave trojica su ranjena. Naknadno je nadošla policija i rastjerala zavađenu braću.

Sutradan bio je alarm fašista, koji su uz pomoć karabinijera razlupali dućane nekim republikancima. Životni se kaos svednevice zamršuje. Inače trgovci i obrtnici silno su ozlojeđeni; ne mogu dalje. Po gradu se svaki dan vucare bande fašista, koji nemaju nikakova alata ni zanata, već su dakako plaćeni od onih kojima služe i od koga su podržavani. Našim je sunarodnjacima svaki dan ugroženiji položaj, jer zaštićeni nijesu ni od koga. Na svu paru nastoji se raznarodjivati. Na sam Božić u župskoj crkvi u Arbanasima pjevali su fašiste u talijanskom jeziku, dok se je do sada uvijek pjevalo naški. U

GRADSKA VIJESTI

Zadru još od ovoga rata utemeljen je bio dječiji vrt za ratnu siročad. Milosrdne sestre velikim samoprijegom bile su nastavile svoj rad uz jedinu pomoć nekih naših dobročinitelja. Talijanska vlada pošto su ostale bila bez uspjeha sve njezine makinacije, oduzela je lokal gdje se nalazio dječiji vrt. Privremeno je ta škola prešla u bivše prostorije Prodanove tiskare. Alije vjerojatno da će se vlada poslužiti fašistima, da ju poruši.

Jedinstvo! Jedinstvo!

Sve partije čine napora da vaspostave svoje pokolebano jedinstvo, samo je demokratima pošlo za rukom da ga u nekoliko vaspostave.

To se mora pozdraviti.

Dosad najveća, demokratska stranka, odigrala je posle oslobođenja najvažniju ulogu, ona je upravo ta, koja je udarila temelj državnom jedinstvu, ona je ta koja je stvorila Vidovdanski Ustav, ona je ta koja je zemlju obranila od prevratničkih i separatističkih elemenata. Ona je u isto vreme, ta koja je u nas proglasila načela moderne demokratije, pr. glasila ih i pokušala, da ih ostvari, da ostvari načela politike i socijalne Demokratije. Ona je i danas od svijeta naših partija od najvećeg značaja za održanje državnog jedinstva i za progres naše otadžbine.

Zato ona treba da živi, zato ona treba da je što snažnija.

Radi toga među njenim članovima mora biti što više sloge naročito među njenim prvacima, naročito sad u izbornoj akciji, koja za Demokratsku stranku mora biti teška, zato što ona protiv sebe ima s jedne strane radikalnu stranku, koja ima u rukama državni aparat, a s druge strane Hrvatski Blok, koji se služi krajnjom soviništičkom demagogijom. Protiv radikalne hegemonije i blokaškog separatizma; to mora biti deviza Demokratske stranke.

(„Beogradski dnevnik“).

Naši dopisi.

Iz šibenskog kotara 4. siječnja.

Prošlih božićnih blagdana, odaslani Jug. Matice i Jadr. Straže g. Stj. Roca, priredio je niz poučno - nacionalnih predavanja u Zlarinu, Prviću, Vodicama, Tiješnomu, Betini i Murteru. Predavanja su bila popraćena filmskim predstavama: Za pravo i mir - Dolazak prve ratne lađe u Split - Putovanje Regenta u Zagreb - Pogreb Kralja Petra - Kumanovska proslava - i Muba u filmu od zdravstvenog odsjeka. Odaziv je bio u svim mjestima izvanredan. Lijepi filmovi, uz veoma zgodnu i bistru riječ prof. Roce, zanimali su dječicu, odrasle i starce, te je odigrano više ganutljivih prizora. Osim moralnog uspjeha, nije uzmanjkao ni materijalni na korist Matice i Jadr. Straže. Po svim

mjestima narod je pozdravio predavača g. Roca, koji je razgovijetnim i jednostavnim načinom oduševio mnogobrojne slušatelje. Radi toga je i izražena opća želja, da se g. Roca opet navrti po našoj okolici. U Betini i Murteru, oduševljeni je narod priredio manifestacije Kralju i Jugoslaviji, predavača obdarše također hvalom i poklicima, pa ga počastise i večerom, na kojoj su izrečene nazdravice za slogu i zajednički rad našeg naroda. Zahvaljujemo Matici i Jadr. Straži, koje bi imale da nastave započetim radom na korist prosvjete, narodno - državnog vaspitanja i jugoslavenskog jedinstva. Čujemo da će g. Roca dojučih Uskrasnih praznika proslijediti sa sličnim predavanjima, što mu kao narodnom trudbeniku služi na čast, a od nas mu svesrdni: hvala!

Učesnik.

Vodice, 4. siječnja.

Ovih dana povratili su se iz Bakra vođe mjesnih zemljoradnika koji su tamo bili otišli da prodađu društveno vino. Doznaje se da je posa išao naopako uprkos obećanja tih vođa da će posao uspjeti. Mnogi članovi Tež. Zadruga nijesu ni znali da uprava vozi vino u Bakar pod svoji račun u nadl da pri tom i za se dosta zasluži. Narod je uslijed toga ogorčen.

Tijesno, 3 siječnja.

(Postupak s našim u Zadru). Mate Zurić Šimun iz Betina bio je dne 30/12. u Zadru kad ga je opazio neki Mič Frane iz Tijesnog koji je prebjegao u Italiju. Na njegovu prijavu fašisti uapsiše g. Zurića i odvedoše u svoju kasarnu. Tu ga držedi mu revolver naperen na glavi pretražiše i kad mu našoše znak jug. nacionalne omladine, prvo dadoše dvije zausnice i morade ispiti do kapi šest unča ričinovog ulja. Tada ga zapitali se da li mu je dosta na što je nesretnik morao kazati da nije, jer su već nekoliko njih stali spravi da ga žilama tuku. U to priskočiše u pomoć neki koji su poznavali uapšenika, te ga molbama oslobodiše iz ruka ovih zlikovaca. Sve se ovo događa pred očima talij. državne vlasti i kod naroda, koji se diči svojom tobožnjom kulturom a nas nazivlju barbarima. Kod nas pak takov barbaluk nije moguće ni zamisliti.

Krčmar Živković probio je nožom svojeg sina, koji je morao u Šibenik u bolnicu a otac u zatvor. Povod je tome kućne razmirice.

Dana 30 i 31. prosinca zauzetni radnik na narodnoj procvjeti g. prof. Stj. Roca držao je predavanja narodu uz filmska prikazivanja te predavanje o „Jugoslavenskoj Matici“ i „Jadranskoj straži“. Narod je pomljivo slušao ova poučna predavanja a na žalost da je dvorana bila premalena da primi vas narod koji je bio navrvio. Drugo predavanje bilo je namijenjeno školskoj djeci.

POZOR DEMOKRATE. Molino sve naše sumišljenike u gornjoj Dalmaciji, da nam šalju izvješća o izbornom kretanju

Kraljevski dar. Pokrajinskom Namjesniku dr. Metličiću uručio je naročiti kurir zlatan sat sa monogramom Njegova Veličanstva u brilantima što mu na poklon šalje Njegovo Veličanstvo Kralj u znak svoje naročite naklonosti.

Na ravnanje. Ovo se dana često čitaju u mjesnom radikalnom organu razne izborne vijesti. Mi smatramo uputnim upozoriti naše sumišljenike, da u koliko se one odnose na prilike u demokratskoj stranci, one naprosto neodgovaraju istini. To su puke kombinacije i nabacivanja u prezirne svrhe. Do sada je samo obdržavao jedan sastanak mjesnog odbora demokratske stranke i to prošle nedjelje u svrhu pripremnog rada za izbore. Nije bilo u opće govora o kakvim kandidaturama, one će se iznijeti u svoje vrijeme po onim faktorima, koje predviđaju stranački statuti. Među tim upozoravamo naše pristase da se u svrhu organizacije mogu svake večeri sastajati u posebnom lokalnu kafane Istra (ulaz sa zapadne strane).

Novaci. Oko 1500 momaka stiglo je u naš grad, da nastupe vojničku dužnost. Krijepki i jaki momci zanosno idu pod barjak Otadžbine. Iz Šibenika kreću u razne oveće gradove, da budu razmješteni po pukovnijama.

Koncerat „Filharmoničkog društva“. U nedjelju, dne 7. t. mj priredjuje „F. D.“ orhestralni koncerat u kavani „Krka“. Ulaznica po osobi 5 Din. Početak u 8 sati večeri.

Veliki ples. Jug. Akad. Kluba, obdržavate se prigodom. rođendana Nj. Vel. Kraljice Marije dne 9. januara 1923. u svim prostorijama „Hotel Krka“. Odbor se pobrinuo da plesna dvorana bude ugrišana. Reklamacije pozivnica u knjižari g. F. Babića dnevno od 11-12 sati

Predaja izjava za razrezivanje opšte tečevine za dvogodište 1922-23. imaju se predati pismeno ili naustice kod nadležne Poreske Kotarske vlasti od 1. januara do 15. februara. Ako poreznik ne preda izjavu u tom roku, to će komisija odmjeriti porez na osnovu zvaničnih podataka.

Novi taksene marke. Uprava državnih monopola od 1. januara ov. g. pušta u promet nove jednoobrazne taksene marke za karte i domino i to od 5, 10, 20, 50 para, i od 1, 2, 3, 5, 10, 20, 50, 100, 250, 500 i 1000 Dinara i marke za karte i domino od 50 dinara.

Marke stare emisije mogu se upotrebljavati do kraja ovog mjeseca a od tog dana prestaju važiti. Mogu se do 30. aprila zamjeniti kod svih blagajna koje vrše prodaju taksenih vrednota.

Vlasnik i izdavalac: Odbor Demokratske Stranke
Odgovorni urednik: ČEDOMIL MEDINI.
Tisak grafičnog zavoda E. VITALIANI.

TRANSPORTNO I OTPREMNIČKO PODUZEĆE

SPLIT
TELEFON 220.

A. Kuvačić

BAKAR
TELEFON 20.

Preuzimlje robu za prevoz, otpremu
usklađivanje, carinjenje i osiguranje.

Izvršnje sve naloge najkulantnije uz

dobre garancije.

Zastupstvo Uzajamno osiguravajuće Banke „Slavija“.

Sve tiskanice

za narodne i građanske škole kao god i za župske urede

dobivaju se u tiskari

E. VITALIANI Šibenik

Jugoslavensko transportno društvo

Darčić i drugovi - Zagreb

Podružnice: BEČ, MARIBOR, ČAKOVAC i BAKAR

Kr. ovlaštena prodaja baruta eksploziva, oružja i municije

t. t. Jakov Dulibić i drug. Šibenik

časti se javiti c. općinstvu grada i okolice, da imade na skladištu lagumskog i lovačkog baruta, te lovačkog oružja i municije.

Svaki Jugosloven mora biti član
JUGOSLAV. MATICE

ŠIBENSKA OKRUŽNA BANKA D. D.

Brzovav: Krugobanka. u Šibeniku Inter. telefon: 68.

Bankovni Odsjek:

obavlja sve bankovne transakcije uz najpovoljnije uvjete

prima uloške i plaća

6% kamate na uložne knjižice

5% „ „ tekuće račune

4% „ „ čekovne račune

doznake iz aktivnog računa obavlja bez providbe.

Trgovački odsjek:

preuzima trgovačka zastupstva za sjevernu Dalmaciju.

preuzima komisijonalna skladišta za Šibenik i ostala važnija tržišta u sjev. Dalmaciji

preuzima dobavu za svoj i tuđi račun proizvoda sjeverne Dalmacije.

Šibenska Okružna Banka D. D. u Šibeniku

upravlja poslovima Općinske Zajednice za ishranu sjeverne Dalmacije.

stoji na raspoloženju svim interesentima za poslove koje imaju na području sjeverne Dalmacije.

SLAVENSKA BANKA d. d.

FILIJALA ŠIBENIK

:-: Dionička glavica K 150.000.000. :-: Pričuva K 50.000.000.

BRZOJAVNI NASLOV: SLAVENSKA

Glavno sjedište

ZAGREB

Poslovne centrale:

BEOGRAD

LJUBLJANA

FILIJALE

Bjelovar
Brod n/S
Dubrovnik
Celje
Gornja Radgona
Kranj
Maribor
Murska Subota
Osijek
Sombor
Sušak
Šabac
Velikovac
Vršac

EKSPozITURE

Monoštor
Skofja Loka

SEZONSKA EKSP.

Rogatačka Slatina

AGENCJA:

Buenos Aires

AFILIJACIJE:

Budapest (Balkan Bank).
Wien (Bankhaus)
M. R. Alexander

Prima uloške na knjižice i tekući račun uz najpovoljnije uvjete.

Obavlja sve bankovne transakcije najkulantnije.

JADRANSKA BANKA BEOGRAD

DIONIČKA GLAVICA **Din. 60,000.000.--**

Rezerva: **Din. 30,000.000.--**

PODRUŽNICE:

Bled,	Jesenice	Prevalje,
Cavtat,	Korčula,	Sarajevo,
Celje,	Kotor,	Split,
Dubrovnik,	Kranj,	Šibenik,
Hercegovi,	Ljubljana	Tržić,
Jelsa,	Maribor,	Zagreb.
	Metković,	

:-: Amerikanski odio :-:

Naslov za brzovavke: JADRANSKA.

AFILIRANI ZAVODI:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien Zadar

FRANK SAKSER STATE BANK, Cootland Street 82,
New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofogasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir

PRVA MARIBORSKE TVORNICA SAPUNA

MARIBOR (Slovenija)

Proizvadjia: razne vrste prvorazrednog sapuna kao i pravog zelenog uljenog, tip dobro poznate Tvornice Fenderl

I KRISTALNE SODE.

Tražite samo sapun sa
oznakom zlatorog

jer najbolji i najkorisniji.

Glavno zastupstvo i skladište za sjevernu Dalmaciju

JOSIP JADRONJA

ŠIBENIK